

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä

3.4.2025

Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto Lahden leikkialueiden palveluverkkosuunnitelmasta

Lahti on käynnistänyt leikkialueiden palveluverkkotarkastelun ja kutsunut kumppanuuspöydät mukaan edustamaan asukasnäkökulmaa. Kumppanuuspöydiltä pyydetään lausuntoja palveluverkkosuunnitelmasta 10.4. mennessä. Lausunnot viedään tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle. Lausuntopyyntö materiaaleineen ja asiantuntijaesitys asiasta on käsitelty kokouksessa 4.2. Lisäksi jäsenistöllä on ollut mahdollista vastata asukkaille suunnattuun verkkokyselyyn 5.–23.3.

Työn tavoitteet ja yhteenveto suunnitelmasta

Työn keskeisenä tavoitteena on ollut laatia suunnitelma leikkialueista seuraavalle vuosikymmenelle ja vähentää leikkialueiden määrää, jotta pienenevillä määrärahoilla pystytään ylläpitämään ja kehittämään leikkialueita toivotulla tavalla.

Vuosien varrella vanhoja leikkialueita on poistunut käytöstä, niitä on uudistettu ja uusia on rakennettu. Se on ollut osa normaalia kiertoa. Kun leikkialue on poistunut käytöstä, on yleensä uudistettu lähialueella oleva leikkialue ja alueen asukkaat on kutsuttu mukaan ideoimaan uusittavan leikkialueen tarjontaa. Nyt poistettavaksi esitettyjä leikkialueita ei ole tarkoitus poistaa kerralla, vaan jatkossakin poistaa ja uudistaa muutama kohde vuodessa. Suurin tarve poistoille on seuraavan neljän vuoden aikana. Suunnitelmassa pyritään tasapuolisuuteen ja kuuntelemaan toiveita, mutta joillakin alueilla matka lähimmälle leikkialueelle tulee pitenemään.

Lahdessa on tällä hetkellä noin 150 leikkialuetta, mikä on jopa puolet enemmän kuin verrokkikaupungeissa. Suositeltava käyttöikä leikkivälineille on 15–20 vuotta. Kun tulee aika uudistaa leikkialue, uudistamisen kustannukset ovat noin 150 000 euroa.

Tavoitteena on saada verkosto kestäväälle tasolle tinkimällä alueiden määrästä, joten karsintaa on tehtävä. Jos määrästä ei karsita, ylläpidon kustannukset pysyvät korkeina ja ajan myötä kaikkien leikkialueiden taso huononee. Kun määrä on kestäväällä tasolla, voidaan leikkialueita ylläpitää sekä uudistaa ja niihin voidaan panostaa pitkäjänteisesti.

Kaupunki pyrkii säilyttämään leikkialueita, jotka ovat keskeisiä sijainniltaan ja palvelevat laajaa aluetta. Välineistön tämänhetkinen kunto ei ole ratkaisevaa, vaan verkoston tasapuolisuus pitkällä aikajaksolla. Tavoitteena on, että karsimisesta huolimatta, Lahden taajamassa on jatkossakin lähin leikkialue kävelymatkan päässä ja leikkialueet ovat turvallisia, kannustavat leikkiin ja palvelevat lasten tarpeita. Suunnitelma palveluverkosta tarkentuu lautakunnalle tehtävään esitykseen.

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto

Lahden itäinen kumppanuuspöytä lausuu Lahden leikkialueiden palveluverkkotarkastelusta ja suunnitelmista seuraavaa:

”Lahden itäinen kumppanuuspöytä ymmärtää Lahden kaupungin leikkialueiden vähentämispaineen pienenevistä resursseista johtuen, sekä pyrkimyksen panostaa laadukkaiden leikkialueiden kehittämiseen. Kuitenkin palveluverkkosuunnitelma karsisi tällä hetkellä leikkialueita **liikaa itäiseltä alueelta suhteessa Lahden muihin suuralueisiin**. Itäinen kumppanuuspöytä **vaatii tasapuolista ja yhdenvertaista alueellista kohtelua sekä kehittämistä**.

Itäinen kumppanuuspöytä pyytää lautakuntaa huomioimaan seuraavat asiat:

- Leikkialueiden lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan kuin sivistyslautakunnan muut palveluverkkosuunnitelmissa olevat leikkaukset kohdistuvat nyt erityisesti Nastolan alueen perheisiin ja lapsiin. Tämä on havaittavissa myös OmaLahti-sivuston leikkialueiden karttasuunnitelmassa. Päätöksessä tulisi huomioida kaikkien eri esitysten yhteisvaikutukset ja alueellinen eriytymiskehitys.

- Leikkialueet ovat yhteisöllisiä kaikenikäisten kokoontumispaikkoja, joissa myös vanhemmat kohtaavat toisiaan. Itäinen kumppanuuspöytä ehdottaa, että leikkialueita pikemminkin kehitettäisiin tulevaisuudessa kohtaamis- ja vapaa-ajanviettopaikoiksi, jotka vahvistavat asukkaiden hyvinvointia (huom. Lahden hyvinvointikertomus 2021–2024)
- Lahti tarvitsee veronmaksajia ja perheitä. Potentiaalisia asumisen kasvualueita Lahdessa on itäisellä alueella. Lähipalveluiden ja -verkon karsiminen vaikuttaa perheiden asumissijoittumiseen sekä laajasti myös alueiden elinvoimaisuuteen ja muihin palveluihin.
- Itäisen alueen asuminen ja asumisympäristöt poikkeavat muusta Lahdesta. Asumismuotona on pääsääntöisesti omakoti- ja rivitaloasuminen taajamassakin sekä kyläalueilla maaseutumainen asuminen tiloineen sekä 1500 kesäasukastaloutta. Taajama-alueilla yleisiä leikkialueita käyttävät niin perheet kuin perhepäivähoitajat sekä yksityiset päiväkodit. Alueella suhteessa vähemmän taloyhtiöiden leikkipaikkoja.
- Onko suunnitelmassa huomioitu tarpeeksi kehittyvät kaavarunkoalueet sekä yksityiset asumisenalueet? Palveluverkossa tulisi huomioida yleiskaava, maankäytön suunnitelmat sekä muut suunnitelmat esim. sivistyksen palveluverkkoon. Suunnitelmat eivät voi olla ristiriidassa keskenään. Esimerkiksi VT12 väylän kehittäminen on itäiselle Lahdelle mahdollisuus alueen elinkeinojen ja asumisen kehittymiselle tulevaisuudessa. Alueella on myös myytäviä tontteja asumiseen.
- Tulevaisuuden trendeissä haja-asutusalueet ja maaseutu vetävät puoleensa asukkaita, joille luonnonläheisyys, matalat asumiskustannukset ovat merkityksellisiä (megatrendit). Lahden seudun tulisi olla palveluiltaan vetovoimainen, veroa maksaville työkäisille ja perheille. Alue saa myös muuttovoittoa maahanmuuttajaperheistä.
- Työvoiman saavutettavuus on hyvin tärkeää alueen yrityksille ja mahdolliselle Fazerille. Kaikki lähipalvelut ja -verkot ovat merkityksellisiä työssä käyville perheille, ja karsiminen on uhka alueen elinvoimaisuudelle sekä yhteisöllisyydelle, jota mm. leikkialueet tarjoavat.

Itäinen kumppanuuspöytä ottaa kantaa alueellisiin suunnitelmiin seuraavasti:

a) **vastustaa** seuraavien leikkialueiden poistosuunnitelmaa perusteineen:

- **Kariston Mettäsmäki 1.** Alueella sukupolvenvaihdos käynnissä. Perheet ulkoilevat paljon ja käyttävät leikkialuetta. Myös ohikulkijat käyttävät puistoa; ei talvikunnossapitoa, joten koulun piha käytössä talvella
- **Kujalan Linnaistentien** leikkialue on asuinalueen ainoa peli- ja leikkipaikka. Osbu-ideana palloseinä lisätty alueelle 2024; kaipaa kehittämistä
- **Erstanpuistossa** on hyväkuntoiset laitteet pienille lapsille, joka palvelee myös junaradan eteläisen puolen perheitä ja on paljon käytetty. Vieressä ulkokuntoilualue. Lisäksi keskeisellä paikalla Villähteentien eteläpuolella. Koulun leikkialue ei palvele lapsiperheitä kouluaikoina ja on varustukseltaan suppea. Parkkialue koulun.
- **Suppalan leikkialue** on kovassa käytössä, jossa kesälläkin helteillä järveltä käy tuuli ja puusto ympärillä antaa varjoisia leikkipaikkoja. Puistossa viihtyy kaikenikäiset lapset, vauvasta yläkouluikäisiin. Lenkkeilijät tekevät "rapputreeniä". Puisto on ollut suht uusi ja turvallinen. Sinne on toivottu katuvaloa pitkään. Puistossa viihtyvät perheet, perhepäivähoitajat ja päiväkerholaiset. Palloseinä ja pelikenttä tärkeitä.
- **Kyynärän puisto** on kehittyvällä alueella, jossa kasvumahdollisuuksia. Lapsiperheiden vetovoimatekijä on yhteisölliset kohtaamispaikat. Alueella viihtyisä kaava. Suunnitelmiin on kuulunut mm. rantalentopallokenttä, iso uimaranta, venepaikat ja leikkialue. Näistä toteutui vain leikkialue suunnitellusti. Leikkialueella on vietetty pariin kertaan lähialueen lapsien ja aikuisten kanssa juhlia, joissa runsas osallistuminen.
- **Linturaitin leikkialue** sijaitsee turvallisella alueella liikenteeltä. Taavilan alue on lapsiperheiden omakotitaloalue ja Linturaitti on ainoa puisto alueella, jossa myös perhepäivähoitajia. Puistossa kohdataan myös alueen muita perheitä. Soveltuu myös monenikäisille. Villähde on lapsiperheiden suosiossa, joten leikkipuisto olisi tärkeää säilyttää. Lintumäentieltä ja Rantatieltä puuttuvat kävelytiet ja teitä tulee käyttää

muulle leikkialueelle mentäessä. Pienten lasten kanssa liikkuminen ajoväylällä ei ole turvallista.

- **Kirkonkylän alue** ovat perheiden asuinalue. Nyt suunnitelma poistaisi kaikki leikkialueet tältä alueelta pois lukien Hevosniemen uimarannan leikkialue, jota käytetään vähiten. Hevosniemi ja Kisaharju ovat liian kaukana esim. Aurinkolan alueelta, eikä sinne ohjauduta kävellen. Kirkonkylällä tarvitaan **vähintään yksi** leikkialue. Miten käy Kirkonkylän koulun leikkipaikan, mikäli koulun toiminta lakkaa? Koulun piha on ollut käytetyin leikkialue Kirkonkylällä vapaa-aikoina.
- **Ristolanmäen** leikkipuistossa leikkivät isommat ja pienemmät lapset. Myös perhepäivähoitajat käyttävät paljon. Hyväkuntoinen, tilava ja valoisa keskellä omakotitaloja. Paikalle ei pääse autolla. Kulku ainakin kahdesta suunnasta kävelytiestä pitkin. Palvelee koko alueen yhteisöä. Ei parkkipaikkaa (kääntöpaikka). Mikäli vain yksi leikkialue jäisi alueelle niin tämä kannattaa säilyttää.
- **Sädetie** on pieni, mutta on tasainen mukavan kokoinen alue. Sisääntulo kolmesta eri suunnasta. Hyvässä kunnossa ja varmasti käyttöä. Ei parkkipaikkaa, mutta kadunvarsipaikoitusta (kääntöpaikka). Jos Kirkonkylältä poistetaan leikkialueita niin tällöin vain tämä olisi mahdollinen.
- **Asikkalantie** on vanha ja kiviteemainen alue omakoti- ja rivitaloalueella, ja sitä käytetään paljon. Kävelytien vieressä ja rivitalojen takana. Metsäinen alue, johon kivasti sulautuu. Palvelee isoa aluetta ja suurta joukkoa. Perheet ja perhepäivähoitajat käyttävät sekä isovanhemmat. Ei virallista parkkia, mutta autolla pääsee lähelle. Tästä seuraavat leikkipaikat ovat kaukana. Ainoa tätä isoa aluetta palveleva paikka.
- **Turranmetsä** on Kirkonkylän ohella kehittyvä ja laajeneva perheiden omakotitaloasumisen alue. **Vähintään yksi** leikkialue alueella on tärkeää.

Turranmetsäntien leikkialue on hyvin käytetty ja kehitettävä alue omakotitaloalueella. Monitasoinen leikkipaikka, joka haastaa ja samalla antaa mahdollisuuksia. On käytössä läpi vuoden. Suuri käyttäjäkunta perheet, perhepäivähoitajat ja isovanhemmat. On keskeisellä paikalla, joten palvelee myös satukaareen asti. Ehdottomasti kehityskohde ja saatava alueelle lisää toimintaa, aitausta ja jokin pelikenttä. Tarjoaa

hyvät mahdollisuudet. Voisiko lisätä pari kuntoilulaitetta lähelle? Ei parkkipaikkaa. Mikäli säilytetään vain toinen puisto alueella niin tämä.

- **Satukaaren** leikkialue on myös hyvin käytetty. Kiva metsäinen alue. Puiston ehdottomana valttina on hyvä palloilualue ja -seinä. Ei parkkipaikkaa. Jos Turranmetsästä poistetaan leikkialue niin tällöin mieluummin tämä kuin Turranmetsäntie.

b) **puoltaa** seuraavien leikkialueiden poistosuunnitelmaa perusteineen

- **Korventien** leikkialue on vähän käytetty. Alueella ei ole vielä sukupolvenvaihdosta tapahtunut. Sijaitsee omakotitaloalueen vieressä ja heti läheisyydessä kerrostaloja. Metsäinen alue. Tätä voisi kehittää myös viihtyisämmäksi. Samalla kun ulkoiluttaa koirat puistossa, voivat lapset temmeltää puistossa. Palloiluseinä tms. sopisi alueelle, koska ei ole talot ihan vieressä. Mikäli ei poistettaisi voisiko ajatella, että tästä kehitettäisiin enemmän nuorisolle suunnattu paikka. Istumapaikkoja, katos, parkouria tms.
- **Jäkälätien** puisto vähän käytetty omakotitaloalueella. Metsäinen tasainen alue, jossa metsä reunustaa ympärillä. Opintie on lähellä leikkialuetta.
- **Kiskotien** leikkialue vaatisi kehittämistä. Omenatie, joka vaatisi myös kehittämistä on suht lähellä aluetta. Uudenkylän perällä omakotitaloalueella. Siisti tasainen paikka. Ei tietoa, onko alueella enää käyttöä. Siistikuntoinen.
- **Niinitien** leikkialue ei ollut poistettavissa alueissa, mutta voisi olla poistettavien listalla, sillä alueen kerrostaloissa on omat leikkialueensa ja kulttuuripuisto on lyhyen matkan päässä.

Itäinen kumppanuuspöytä toivoo, että jatkuvan kehittämistyön tukena hyödynnetään jatkossakin asukaskuulemista ja yhteistyötä eri sidos- ja käyttäjäryhmien kanssa.”

Lahdessa 3.4.2025

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä
p. 044 769 8695
kumppanuuspoydat@lahti.fi

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo
Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Tiedoksi

kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala
suunnitteluinsinööri Jaakko Tikkala
vuorovaikutussuunnittelija Ilona Reiniharju
suunnittelujohtaja Juha Helminen
suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen